

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, közszolgálati és jegyző: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Péntek, 1930 március 28
Ára 16 fillér
VI. évfolyam, 70. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétfőnap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelentik a havi kivételével naponta reggel

Munkanélküliség és telekértékkadó

Nem véletlen, hogy a Szegedi Munkaadók Szövetsége a munkanélküliség leküzdése ellen szinte ugyanabban az órában intéz átiratot a város vezetéséhez, amelyben a szegedi munkásság képviselői a főispán útján a közhatalom gyakorlóinak támogatását kérik a munkanélküliség leküzdésére. Munkáltató és munkás egymás mellett harcolnak az ellen a társadalmi katasztrófa ellen, amit a munkanélküliség görgét a munkáltatókból és munkásokból álló társadalom felé.

Nem lehet erről a kérdéssel elég sokat beszélni s nem lehet elég sok időt, türelmet és szeretetet áldozni ennek a problémának, ha nem is a megoldására, de legalább a helyi enyhítésére. A helyi intézkedések ugysem jelenthetik a probléma megoldását, a feladat csak az lehet, hogy csillapító szereket találjunk a betegség tüneteinek enyhítésére. Mint ahogy van helyi érzéstelenítés, mely az érzékelenséget csak a beavatkozást tűrő testrésze lokalizálja, éppen úgy meg kell találni a munkanélküliség győző keservei számára is a helyi érzéstelenítés módszerét és eszközeit.

A pénteken összeülő bizottság aligha foglalkozhatik más kérdéssel, mint azoknak a közműveknek és közmunkáknak kijelölésével, melyek megvalósítása, illetőleg elvégzése pillanatnyilag enyhíteni tudná a szegedi munkanélküliséget. Természetesen nem lehet lebecsülni a pillanatnyi segítséget sem. Aki nek nincs kenyere, akinek nincs tűzrevalója, az a szerencsétlen nem foglalkozhatik a holnap problémáival, neki nem holnapi megoldások, hanem mai fillérek kellene. *Primum vivere, dein philosophari.* Egy pillanatig sem szabad tehát késlekedni azoknak az utaknak s azoknak az épületeknek kijelölésével, melyek átépítése, vagy tatarozása munkát tudna adni a munkanélküliek nagy számának.

A pillanatnyi megoldások után foglalkozni kell azonban a rendszeres megoldás módzataival is. Ha az idei tél szenvedéseitől is vészrel társadalmunk, a jövő év problémáival már most kell foglalkozni. Hőesésre nem lehet a munkanélküliség problémájának megoldását bázisozni. A munkanélküliség problémája sokkal akutabb és sokkal fenyegetőbb betegséggé vált, semhogy a hőesés véletlenére rá lehetne bízni megoldását. Gondoskodni kell olyan intézkedésekről, melyek nemcsak átmeneti, de állandó megoldását jelentik ennek a kérdésnek, ha nem is állandó megoldását, mindenesetre állandó megkönnyebbítést ennek az egyre súlyosabbá váló helyzetnek s egyre fenyegetőbbé váló kérdésnek. Mi most a telekértékkadó behozatalára gondolunk.

A közgyűlésnek az az álláspontja nyilatkozott meg legutóbb is, hogy a háztulajdonosokat nem lehet sem tatarozásra, sem építkezésre kényszeríteni, mert minden ilyen rendszabály a magántulajdon szentségének elvébe ütköznék. Nekünk az a nem alaptalan gyanunk, hogy a háztulajdonosok kicsit visszaélnék ezzel a felette népszerű politikai jelszóval s a magántulajdon ellen intézett rossz emlékü támadásokat most a maguk hasznára igyekeznek fruktifikálni. Gondoskodni kell tehát olyan rendszerről, mely a magántulajdon legteljesebb kímélete s a tulajdonjog legóvatosabb védelme mellett készíti a telektulajdonosokat az építkezésre s a háztulajdonoso-

kat azoknak a tatarozási munkálatoknak elvégzésére, melyek házaik lakályosságát emelnék s melyek elvégzésére kényszerítették őket ma a magántulajdon szentségére való hivatkozással tagadnak meg.

Sajnos, a telekértékkadó felől ma nem pontos információjuk, csak demagóg jelszavakból táplálkozó félreismeretük van azoknak, akik ebben a kérdésben tehetnének valamit. A telekértékkadónak nem meggyőződéses, hanem született ellenfelei a háztulajdonosokat azzal rémítik, hogy számukra új közterheket akarnak behozni s elhallgatják (talán nem is tudják) azt, hogy a városi adóztatásnak ez a rendszere a mai igazságtalan, a termelést büntető, a termelő tökélt üldöző s a renyhe tökélt jutalmazó pótdórendszer helyett akarja a termelést serkentő, a tökélt mozgékonyaságra bíró értékadórendszert behozni. Nem új terhet akar a ház-, vagy telektulajdonosok nyakába varrni,

hanem a mai elviselhetetlenül súlyos, kártékony s a mai amugy is ingatag gazdasági helyzetet aláásó pótdórendszer helyett a telekértékkadó rendszerére akar áttérni.

A közhatalomnak ez a rendszere állandóvá tenné azoknak a hatósági intézkedéseknek hatását, melyek ma a munkanélküliség ellen hadat üzennek. Amit hatósági intézkedéssel a munkanélküliség enyhítésére el lehet végezni, azt a közhatalomnak ez a módja állandóvá tenné a jövőre is. Mennyi energia, tördés, idő és munkakészség szabadulna fel, ha a közhatalom módjával lehetne minden ankézés és intézkedés nélkül harcolni a munkanélküliség egyre fenyegetőbb veszedelme ellen. Tegyük tehát meg azt, amit ma meg kell tennünk, de gondoljunk a jövőre is. A pillanatnyi beavatkozáson túl gondoskodjunk a segítés állandóságáról, a támogatás intézményesítéséről is.

A nagyhatalmak Bethlent és Benest Párisba hívták a holtpontra jutott tárgyalások folytatására

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Prágából jelentik: Benes külügyminiszter a minisztartanács határozata értelmében Párisba utazik, hogy belekapcsolódjék a keleti jóvátételi konferencia tárgyalásaiba. Miután a párisi tárgyalások a kisajátított nagybirtokosok kártalanítása körül felmerült tárgyalások holtpontra jutottak, a nagyhatalmak felkérték

Bethlen István miniszterelnököt és Benes külügyminisztert, hogy már most vegyék kezükbe a tárgyalások irányítását. A Prager Tagblatt szerint a tárgyalások igen nagy jelentőséggel bírnak és újból szóba kerül a keleti kérdés egész komplexuma, amit nagynehezen Hágában rendeztek.

Peyer Károly interpellációjára Vass József elismerte, hogy nagy bajok vannak a Társadalombiztosítónál

„Ne kívánják, hogy a frankhamisítók és rovfómultuaké legyen a Társadalombiztosító” — mondotta Peyer a parlament csütörtöki ülésén

Budapest, március 27. A képviselőház csütörtöki ülésén a fővárosi törvényjavaslat részletes tárgyalását folytatták az 58. szakaszánál, amely az állások betöltésének módjáról szól. Ez az ugynevezett tanítói szakasz.

A javaslat eredeti szövegében a tanítószemélyzetet a polgármester csak a kultuszminiszter előzetes jóváhagyásával nevezheti ki, de ezt a bizottság úgy módosította, hogy az oktató személyzetbe a polgármester csak azt nevezheti ki, akinek alkalmazásához a főpolgármester hozzájárul.

Gál Jenő: Kegyek osztogatása és korteskedés, ez a cél. Kormánypártinak kell lenni a tanítónak, ha nem akarja, hogy vidékre helyezték. Furcsa, hogy a miniszter ellen aláírásokat gyűjtenek. A palotaforradalom eddig nem volt szokásban a magyar parlamentben.

Peirovác Gyula helyesli, hogy a kormányhatalomnak biztosítsák az a jog, hogy a kinevezendő tisztviselők politikai megbízhatóságának kérdését megállapítsa.

Peidl Gyula: Az adófizetésnél miért nem vizsgálják, hogy megbízható-e az adófizető vagy sem.

Peirovác Gyula: Ez a szakasz Gessler alapja lesz, a fővárosi autonómiájának megalázása. Aki megszavazza, kimélyíti a szakadékot a kormány és a főváros között.

Kozma Jenő: Joggal lehet követelni, hogy a fővárosi tanítókat legalább a főpolgármester nevezze ki. A párhússágot nem szegte meg és visszaautasítja azt az állítást is, hogy komplottot tervezne.

Farkas József: A főváros bücsűjének 25 száza-

lókát költi oktatási célokra, de a tanárokat a kormány akarja kinevezni. Ezt vissza kell utasítani. Se a miniszter, se a főpolgármester ne nevezhessen ki tanárokat, hanem csak a polgármester.

Wolff Károly: Ennél a mostani javaslatnál csak személyi és hatalmi szempontokról lehet szó. Veszedelmes lesz ez a rendszer, ha tovább építik. Szükségszerű önvédelmi álláspontot fognak kitermelni az autonómiák, — mondja minden szót hangsúlyozva Wolff Károly. — Ha az álláspontunk nem mehet keresztül, akkor a jelölési jogot adják meg az autonómiának. Talán meg méltóztatik engedni — mondja gunyosan a jobboldal felé —, hogy a 46 millióval legalább jelölhessen az autonómia.

Szilágyi Lajos után Klebelsberg kultuszminiszter állt fel szólásra. Kijelenti, hogy az autonómia gondolatát a maga részéről szeretettel karolja fel és ennek bevétele a kormányzásba nagyon helyes. A kormány is megfelelő áldozatot hoz Budapestért. Itt van az Opera, a Nemzeti Színház, itt vannak az egyetemek.

Nagy zaj támadt erre a kijelentésre a baloldalon.

— A legtöbb adót itt fizetik, — kiáltják a szocialisták és a polgári ellenzék sorából.

A kultuszminiszter percekig nem jut szóhoz, majd ezt mondja.

— Kérem, én tárgyilagos voltam és az is óhajtok maradni ebben a kérdésben.

Hunyady Ferenc gróf: Nem mondhatnám.

Klebelsberg miniszter: Az a kérdés, hogy a